

LSMU rengiasi tapti reikšmingo aljanso nariu: „NeurotechEU“ atvers plačias partnerystės galimybes

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (LSMU) rengiasi oficialiai įstoti į „NeurotechEU“ (angl. *The European University of Brain and Technology*) aljansą. Tai Europos Sąjungos (ES) finansuojamas Europos universitetų aljansas, kurį vienija neuromokslų ir neurotechnologijų plėtros siekis.

Rasa Masiokaitytė

Vidinės ir išorinės komunikacijos skyriaus projektų vadovė

Siekdamas, kad smegenų tyrimai sparčiau vystytųsi praktiniais sprendimais ir naujomis specialistų rengimo galimybėmis, aljansas kuria tarpuniversitetines „sinapses“ (*Synapses*) – tinklus tarp universitetų, kuriuos sieja neurotechnologijos ir sparčiai plėtojami medicinos, inžinerijos, dirbtinio intelekto, robotikos ir kitų disciplinų moksliniai tyrimai.

Šiuo metu „sinapses“ sudaro 9 Europos universitetai – Radboudo universitetas (Nyderlandai), Miguelio Hernández Elčės universitetas (Ispanija), Karolinska institutas (Švedija), Bonos universitetas (Vokietija), Boğaziçi universitetas (Turkija), Iuliu Hațieganu universitetas (Rumunija), Lilio universitetas (Prancūzija), Reikjaviko universitetas (Islandija) ir Ins-

bruko medicinos universitetas (Austrija).

Šio tarptautinio tinklo dalimi pretenduoja tapti ir LSMU.

Prisijungimas prie aljanso LSMU akademinėi bendruomenei suteiktų daugiau tarptautinio bendradarbiavimo galimybių: studentai galėtų dalyvauti partnerių universitetų siūlomuose mokymuose, vasaros ir žiemos mokyklose bei kitose veiklose. Taip pat atsivertų plačios galimybės mokslinių tyrimų, mokslo infrastruktūros, mobilumo, inovacijų srityse.

Rugsėjo 29 d. vyko pirmasis LSMU „sinapsės“ klubo susitikimas. Jo metu dalyviai susipažino su „NeurotechEU“ aljansu, jo teikiama galimybėmis ir aptarė, kokios veiklos galėtų būti plėtojamos LSMU.

„NeurotechEU“ „sinapsės“ mūsų universitete sukūrimas žymi naujos bendruomenės pradžią ir taps atspirties tašku būsimoms LSMU

bendruomenės iniciatyvoms neuromokslų ir neurotechnologijų srityse, – pažymėjo LSMU Medicinos fakulteto Neurochirurgijos klinikos lektorius, gydytojas neurochirurgas Karolis Bareikis.

Pasak LSMU medicinos studento, LSMU „sinapsės“ iniciatyvinės grupės vadovo Igno Jusio, šis susitikimas – tik pirmasis žingsnis.

„Šiuo metu kuriamos idėjos būsimoms veikloms, artimiausiu metu bus paskelbta daugiau informacijos apie LSMU „sinapsės“ klubo veiklą ir galimybes prie jos prisijungti. Kviečiame sekti naujienas,

prisijungti prie iniciatyvų ir aktyviai įsitraukti į „NeurotechEU“ bendruomenę, – ragino I. Jusis.

„NeurotechEU“ veiklomis susidomėję LSMU akademinės bendruomenės nariai jau gali susikurti paskyrą „NeurotechEU Campus+“ platformoje naudodami oficialų Universiteto elektroninio pašto adresą. Platformoje galima peržiūrėti partnerių universitetų siūlomus kursus, kitas mokymosi galimybes, sekti „NeurotechEU“ naujienas.

Daugiau informacijos apie aljansą ir jo siūlomą veiklą: <https://theneurotech.eu/>

Pirmosios Baltijos šalyse ginekologinės operacijos naudojant „da Vinci“ robotinę chirurginę sistemą

Kauno klinikose žengtas dar vienas robotinės chirurgijos plėtros etapas – pirmą kartą Baltijos šalyse, naudojant „da Vinci“ robotinę chirurginę sistemą, atliktos ginekologinės operacijos. Ateityje Kauno klinikose robotinės chirurgijos galimybes planuojama taikyti atliekant vis daugiau onkologinių operacijų, taip pat kitas techniškai sudėtingas ginekologines operacijas.

Pasak pirmąsias operacijas atlikusio Kauno klinikų Akušerijos ir ginekologijos klinikos gydytojo akušerio ginekologo prof. Adriaus Gaurilčiko, jų metu endometriumo vėžiu sergančioms pacientėms pašalinta gimda, kiaušintakiai ir kiaušidės. Operacijos metu, naudojant specialų fluorescencinį dažą, taip pat nustatyti ir pašalinti sarginiai, t. y. arčiausiai gimdos esantys, limfmazgiai, į kuriuos gali plisti vėžinės ląstelės.

» 2

Dirbtinis intelektas padės atpažinti pavojingas širdies būkles

» 2

Nobelio fiziologijos ir medicinos premija – už atradimus, leidžiančius šviesa valdyti nervų veiklą

» 3

16-ieji Kauno klinikų vadovų mokymai

Šį savaitgalį Birštone vyko 16-ieji Kauno klinikų vadovų mokymai „Strategijos įgyvendinimas universiteto ligoninėje“, subūrę 150 įvairių grandžių vadovų – nuo klinikų, skyrių, tarnybų ir slaugos vadovų iki administracijos bei kitų padalinių atstovų.

» 3

Pirmosios Baltijos šalyse ginekologinės operacijos naudojant „da Vinci“ robotinę chirurginę sistemą

1» Profesorius teigia, kad „da Vinci“ robotinę chirurginę sistemą pirmiausia pasirinkta taikyti ten, kur jos technologiniai privalumai gali būti ypač reikšmingi. „Onkoginekologinės operacijos reikalauja itin tikslaus darbo mažajame dubenyje – gilioje ir santykinai siauroje anatomicinėje srityje, šalia šlapimtakio, šlapimo pūslės, žarnyno, kraujagyslių ir nervinių struktūrų. „Da Vinci“ sistema suteikia stabilų, išdildintą trimatį didelės raiškos vaizdą, o lankstūs, žmogaus riešo judesius atkartojantys instrumentai leidžia itin tiksliai atlikti sudėtingas manipuliacijas. Tai ypač svarbu operuojant šalia gyvybiškai svarbių anatomicinių struktūrų“, – sako prof. A. Gaurilčikas.

Robotinė sistema neoperuoja savarankiškai ir nepriima kliniki- nių sprendimų – visus veiksmus realiuoju laiku atlieka ir kontroliuoja gydytojas chirurgas. Sistema tiksliai perduoda jo rankų judesius operaciniame lauke, filtruoja fiziologinį rankų tremorą, o instrumentų judesių laisvė yra didesnė nei įprastų tiesių laparoskopinių instrumentų.

„Da Vinci“ sistema suteikia galimybę sudėtingas operacijas atlikti minimaliai invaziniu būdu. Palyginti su atvira chirurgija, pacientams tai gali reikšti mažesnius pjūvius, mažesnę kraujo netekimą, trumpesnę hospitalizaciją ir greitesnį pooperacinį laikotarpį. Robotinė sistema taip pat gali padėti minimaliai invazinį metodą pritaikyti techniškai sudėtingesnėse situacijose.

„Mums svarbi ne pati techno-

logija kaip naujovė, o tai, kokią papildomą vertę ji gali sukurti pacien- tei. „Da Vinci“ robotinė sistema išplečia gydytojų galimybes sudėtingas operacijas atlikti preciziškai ir minimaliai invaziniu būdu. Tačiau technologija yra tiek vertinga, kiek saugiai ir racionaliai ją geba panaudo- ti apmokyta komanda“, – pabrėžia Kauno klinikų Akušerijos ir gine- kologijos klinikoje gydytojas akušeris ginekologas doc. Artūras Sukovas, kartu atlikęs pirmąsias ginekologi- nes operacijas, naudojant „da Vinci“ chirurginę sistemą.

Pasirengimas pirmosioms gine- kologinėms operacijoms prasi- dėjo gerokai anksčiau nei pacientės atvyko į operacinę. Pagal specialią mokymų programą rengėsi visa komanda – operuojantys gydyto-

jai, asistentai, operacinės slaugyto- jos-instrumentatorės, anesteziologų komanda, pagalbiniai darbuotojai ir inžinieriai.

Medikų pasirengimas apėmė robotinės chirurgijos centrų lankymą ir operacijų stebėjimą, robotinės sistemos parengimo operacijai mokymus, simuliacijas, darbą su simulatoriumi bei žinių ir įgūdžių patikrinimą akredituotame centre, įgyjant darbo su „da Vinci“ robotine sistema sertifikatą. Kartu buvo mokomasi orga- nizuoti visos komandos darbą ir veiksmus skirtingose operacijos situacijose.

„Net ir turint didelę chirurgi- nę patirtį, ją reikia išmokyti pritaiky- ti naujoje technologinėje aplinkoje. Mokantis dirbti su „da Vinci“ roboti- ne sistema svarbi nuosekli adapta-

cija, naujų motorinių ir erdviųjų įgū- džių lavinimas. Įdomu pajusti, kaip technologija keičia chirurgo darbą – leidžia kitaip matyti operacinį lau- ką, kitaip valdyti instrumentus ir itin preciziškai atlikti tam tikrus opera- cijos etapus“, – pasakoja doc. A. Su- kovas.

Pirmosios operacijos žymi ro- botinės chirurgijos plėtros Akušeri- jos ir ginekologijos klinikoje pradžią. Sukaupus daugiau patirties, „da Vinci“ galimybes numatoma taikyti platesniam onkoginekologinių ope- racijų spektrui, taip pat techniškai sudėtingoms kitoms operacijoms. „Viena iš numatomų krypčių – giliai infiltruojančios endometriozės chi- rurginis gydymas. Ši liga gali apimti sudėtingas mažojo dubens anatomi- nes sritis, todėl operacijos metu

itin svarbus tikslus audinių prepara- vimas“, – pažymi prof. A. Gaurilčikas.

Kauno klinikos 2026 metų lie- pą pirmosios Baltijos šalyse įdiegė naujausios kartos „da Vinci“ robotinę chirurginę sistemą. Rugsėį pradėtos pirmosios operacijos – pirmiausia sistema pasitelkta Urologijos klini- koje atliekant radikalią prostatek- tomiją, vėliau Chirurgijos kliniko- je – kolorektalinėms operacijoms. Ginekologinės operacijos – dar vie- nas nuosekliai plėtojamos roboti- nės chirurgijos programos etapas Kauno klinikose. Spalį robotinę chi- rurgiją planuojama pradėti taikyti ir viršutinio virškinimo trakto bei vaikų chirurgijoje, taip pat otorinolaringo- logijoje, o lapkritį – kepenų ir kasos chirurgijoje.

Kauno klinikų inf.

Dirbtinis intelektas padės atpažinti pavojingas širdies būkles

LSMU Kauno ligoninės Skubios pagalbos centre (SPC) pradėta naudoti dirbtiniu intelektu (DI) paremta programėlė „PMcardio“. Nufotografavus elektrokardio- gramą (EKG), tyrimą, fiksuojantį širdies elektrinę veiklą, programa per kelias sekundes pateikia EKG analizę ir gali padėti atpažinti širdies ritmo bei laidumo sutrikimus, išeminius pokyčius ir kitus kliniškai reikšmingus požymius.

DI pasitelkus EKG gali būti įvertinama per kelias sekundes

Ūmių širdies būklių atveju lai- kas yra ypač svarbus. Kuo anksčiau nustatoma problema ir pradedamas gydymas, tuo daugiau galimybių iš- vengti didesnio širdies raumens pa- žeidimo.

„Neaiškiais EKG atvejais mo- mentinis dirbtinio intelekto įvertini- mas gali padėti gydytojui greičiau priimti sprendimą. Tai leidžia geriau įvertinti, kokios pagalbos pacientui reikia ir kur jis turėtų būti nukreiptas tolesniam gydymui“, – sako LSMU Kauno klinikų Širdies centro gydyto- jas kardiologas, LSMU Kauno ligoni-

nės Skubios pagalbos centro vado- vas Robertas Pranevičius.

„PMcardio“ gali būti ypač nau- dinga vertinant galimą ūmų vaini- kinių arterijų užsikimšimą. 2025 m. publikuotame klinikiame tyrime, kuriame analizuotos 217 pacientų EKG, „PMcardio“ dirbtinio intelekto modelio jautrumas nustatant ūmų vainikinių arterijų užsikimšimą siekė 86,5 proc., palyginti su 54,1 proc. tai- kant įprastus miokardo infarkto ver- tinimo kriterijus.

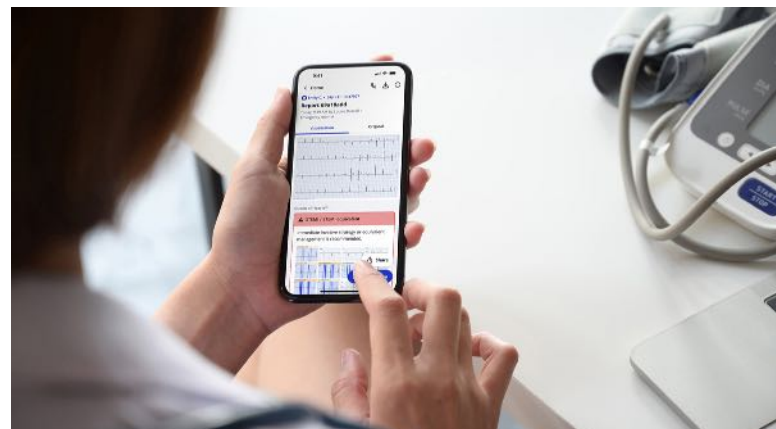
Efektyvesnis išteklių naudojimas

„PMcardio“ gali atpažinti dau- giau nei 50 skirtingų EKG pokyčių –

tarp jų širdies ritmo ir laidumo su- trikimus, įvairias aritmijas bei kitus kliniškai reikšmingus pokyčius.

„Pasaulinė praktika rodo, kad naudojant šią programą klaidingų kateterizacijos laboratorijos akty- vacijų gali sumažėti iki 92 proc. Tai padeda ligoninei tikslingiau naudo- ti turimus išteklius – personalo laiką, įrangą ir kitas priemones“, – pažymi R. Pranevičius.

Svarbu tai, kad dirbtinis inte- lektas nepakeičia gydytojo sprendi- mo. Programa pateikia papildomą EKG įvertinimą, o galutinį sprendi- mą dėl paciento būklės ir gydymo visada priima gydytojas, atsižvelg- damas į paciento simptomus, ty-

rimų rezultatus ir visą klinikinę si- tuaciją.

Daugiau nei 120 tūkst. vartotojų

„PMcardio“ platformoje nau- dojami dirbtinio intelekto modeliai yra vertinti daugiau nei 25 recen- zuojamuose moksliniuose tyrimuo- se. Tam tikri platformos moduliai yra pažymėti CE ženklu, o ūminio koronarinio sindromo EKG anali- zės moduliui šių metų rugsėjį buvo suteikta JAV Maisto ir vaistų admi-

nistracijos (FDA) autorizacija“, – sa- ko LSMU Kauno ligoninės dirbtinio intelekto specialistas Aurimas Būta.

Gamintojas nurodo, kad „PM- cardio“ technologijomis visame pa- saulyje naudojasi daugiau nei 120 tūkst. sveikatos priežiūros specialistų.

LSMU Kauno ligoninėje „PM- cardio“ naudojama kaip pagalbos priemonė Skubios pagalbos cen- tro medikams, padedanti greitai įvertinti sudėtingesnius ir neaiškius EKG atvejus.

LSMU Kauno ligoninės inf.

16-ieji Kauno klinikų vadovų mokymai

1» Strategiją svarbu ne tik sukurti, bet ir gebėti ją įgyvendinti. Todėl šių metų mokymuose daugiausia dėmesio buvo skiriama tam, kaip strateginius organizacijos tikslus paversti konkrečiais veiksmais, kokie metodai padeda užtikrinti jų įgyvendinimą ir kaip stiprinti vadovų bei komandų įsitraukimą siekiant bendrų rezultatų.

Mokymuose patirtimi ir įžvalgomis dalijosi ne tik Lietuvos ekspertai, bet ir KU Leuven universiteto (Belgija) profesorius Krisas Vanhaechtas, kurio mokslinė ir praktinė veikla orientuota į sveikatos priežiūros kokybės gerinimą, pacientų saugą ir organizacinių procesų tobulinimą. Mokymų programą taip pat papildė praktinės dirbtuvės, kuriose vadovai ieškojo konkrečių sprendimų,

kaip įgyvendinti strateginius tikslus kasdienėje veikloje, veiksmingai pristatyti strategines iniciatyvas, įtraukti darbuotojus į organizacijos pokyčius bei stiprinti bendradarbiavimą. Kauno klinikų vadovų mokymai – jau tradicija tapusi iniciatyva, stiprinanti vadovų kompetencijas, tarpusavio bendradarbiavimą ir bendrą organizacijos kryptį.

Kauno klinikų inf.

Šių metų mokymuose daugiausia dėmesio buvo skiriama tam, kaip strateginius organizacijos tikslus paversti konkrečiais veiksmais, kokie metodai padeda užtikrinti jų įgyvendinimą ir kaip stiprinti vadovų bei komandų įsitraukimą siekiant bendrų rezultatų.

Nobelio fiziologijos ir medicinos premija – už atradimus, leidžiančius šviesa valdyti nervų veiklą

2026 metų Nobelio fiziologijos ir medicinos premija skirta Stanfordo universiteto (JAV) profesoriumi Karlui Deiserotui (Karl Deisseroth), Berlyno Humboldtų universiteto profesoriumi Pėteriui Hėgemanui (Peter Hegemann) ir Viurcburgo universiteto (Vokietija) profesoriumi Georgui Nageliui už atradimus, susijusius su šviesa valdomais jonų kanalais ir optogenetika.

Optogenetika – šiuolaikinė mokslinių tyrimų metodika, leidžianti šviesos impulsais tiksliai valdyti genetiškai modifikuotų ląstelių veiklą. Šis metodas atsirado per kelis vienas kitą papildžiusius mokslinių tyrimų etapus.

Pasak LSMU Gastroenterologijos klinikos profesoriaus, Lietuvos mokslų akademijos (LMA) Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus pirmininko akad. Limo Kupčinsko, pirmausia buvo atrasti šviesai jautrūs baltymai – opsinai, iš pradžių aptikti mikroorganizmuose. Kai kurie jų, veikiami tam tikro bangos ilgio šviesos, tiesiogiai keičia ląstelės membranos pralaidumą jonams. Vėliau, pasitelkus genų inžineriją ir dažniausiai

naudojant nepatogeninius virusinius vektorius, opsinus koduojantys genai pradėti perkelti į konkretaus tipo ląsteles, ypač neuronus. Galiausiai, į šias ląsteles nukreipus atitinkamo bangos ilgio šviesą, galima labai tiksliai – net milisekundžių tikslumu – aktyvinti arba slopinti pasirinktų neuronų veiklą ir stebėti, kaip dėl to keičiasi organizmo funkcijos ar elgesys.

Svarbiausia šio metodo savybė yra ta, kad mokslininkas gali pasirinkti tam tikrą nervinių ląstelių populiaciją konkrečioje smegenų srityje ir eksperimentiškai nustatyti, kas vyksta, kai būtent šie neuronai yra aktyvinami arba slopinami. Tai leidžia ne tik stebėti ryšį tarp neuronų veiklos ir elgesio, bet ir tirti priežastinius ryšius.

Šioje srityje dirbo daug mokslininkų, tačiau P. Hėgemanas ir G. Nagelis atrado fundamentinį biologinį mechanizmą, kuris tapo optogenetikos pagrindu. Tyrinėdami žaliąjį dumblių *Chlamydomonas*, jie nustatė, kad šviesai jautrūs mikrobų baltymai – opsinai, vėliau pavadinti kanalrodopsiniais (*Channelrhodopsin*), – veikiami šviesos gali tiesiogiai atverti jonų kanalus ląstelės membranoje. Tai buvo esminis atradimas: šviesos energija gali būti tiesiogiai paverčiama ląstelės elektriniu signalu. Be šio atradimo šiuolaikinės optogenetikos nebūtų.

K. Deiserotas šiuos fundamentinius atradimus pavertė galingu neurologinių tyrimų įrankiu. Jo vadovaujama mokslininkų grupė parodė, kad optogenetiką galima taikyti žinduolių smegenyse ir tirti laisvai judančių gyvūnų elgesį, nervinių grandinių veiklą bei psichikos ligų mechanizmus. Tai buvo milžiniškas žingsnis į priekį neuromokslų srityje, nes mokslininkams atsirado galimybė ne tik stebėti atskirų neuronų veiklą, bet ir tiksliai ją kontroliuoti.

Šie atradimai atvėrė naujas galimybes ne tik neurologijos moksliniams tyrimams, bet ir medicinai. Kyla svarbus klausimas: kaip šie fundamentiniai atradimai gali būti pritaikyti klinikinėje praktikoje?

Jau atliekami pirmieji klinikiniai tyrimai, kuriuose optogenetikos principai taikomi siekiant atkurti regėjimą sergant pigmentiniu retinitu. Šios ligos atveju žūsta šviesai jautrūs tinklainės fotoreceptoriai, tačiau dalis tinklainės nervinių ląstelių, įskaitant ganglines, gali išlikti. Į jas virusiniu vektoriumi gali būti įnešamas opsinų koduojantis genas, todėl šios ląstelės tampa jautrios šviesai.

Vienas pirmųjų klinikinų bandymų, kuriuose žmogui pritaikyta optogenetika pagrįsta terapija, pradėtas 2016 m., kai pigmentiniu retinitu sergančiai aklai pacientei į akį buvo suleistas virusinis vektorius, pernešantis kanalrodopsino geną. Nors ši technologija dar yra ankstyvoje klinikinio vystymo stadijoje, ji atveria naujas galimybes gydyti ligas, kurių iki šiol gydyti buvo neįmanoma.

Pasak akad. L. Kupčinsko, optogenetikos principai šiuo metu tiriama ne tik regėjimui atkurti. Kuriamos ir tiriamos jų taikymo galimybės gydant klausos, judėjimo, nervų sistemos ir kitus funkcinis sutrikimus, taip pat ieškoma būdų šviesa valdyti įvairių organų veiklą. Ateityje ši technologija galėtų būti pritaikyta ir kitoms medicinos sritims, tačiau daugelis tokių taikymų kol kas dar tik eksperimentiškai išbandomi.

„Galime pasidžiaugti, kad optogenetikos metodai moksliniuose tyrimuose jau taikomi ir Lietuvoje. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Neuromokslų instituto Neurofiziologijos laboratorijos mokslininkai yra paskelbę tyrimų, kuriuose optogenetinė stimuliacija naudojama už regėjimą atsakingų smegenų sričių neuronų funkcijai tirti. Tai rodo, kad ir Lietuvos neuromokslų bendruomenė pradeda taikyti vieną pažangiausių šiuolaikinės neurobiologijos metodų“, – apibendrina akad. L. Kupčinskas.

Parengta pagal LMA inf.

avevita | REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://lsmu.lt/leidiniai/>
Leidinyi skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Andrius MACAS, Medicinos fakulteto dekanas
Rolandas STANKEVIČIUS, Veterinarijos fakulteto dekanas
Elena BARTKIENĖ, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanė
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

| RĖMĖJAS:

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Miglė GEDMINĖ, tel. +370 689 47716
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 0 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:
Ieva JANKAUSKIENĖ

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Giedrė PÜRINĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ,
Akademinės leidybos skyriaus vadovė,
tel. 0 37 327243, vt. 5131
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Tarptautinėje konferencijoje – dėmesys laboratorinės diagnostikos galimybėms ir inovacijoms klinikinėje praktikoje

Spalio 7 d. Kaune vyko Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos Kauno filialo ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) organizuota tarptautinė mokslinė praktinė konferencija „Diagnostinės galimybės ir laboratorijų inovacijos klinikinėje praktikoje“. Renginys subūrė daugiau kaip 600 dalyvių – laboratorinės medicinos specialistų, įvairių specialybių gydytojų, mokslininkų ir kitų sveikatos priežiūros profesionalų.

Prof. Astra Vitkauskienė
LMK vadovė

Konferenciją sveikinimo žodžiu pradėjęs LSMU Medicinos akademijos Medicinos fakulteto dekanas prof. Andrius Macas pabrėžė laboratorinės diagnostikos svarbą šiuolaikinėje medicinoje ir jos reikšmę priimant klinikoje sprendimus. Profesorius pasidžiaugė, kad tokie renginiai suburia skirtingų medicinos sričių ir šalių specialistus, suteikia galimybę dalytis naujausiais mokslo pasiekimais, diagnostikos inovacijomis ir profesine patirtimi. Jis akcentavo, kad mokslo žinių mainai ir tarpdisciplininis bendradarbiavimas yra svarbūs siekiant pažangius diagnostikos sprendimus pritaikyti kasdienėje klinikinėje praktikoje ir gerinti pacientų sveikatos priežiūros kokybę.

Konferencijos tikslas – pristatyti naujausius laboratorinės medicinos mokslo pasiekimus, aptarti šiuolaikinių diagnostikos metodų galimybes ir jų reikšmę klinikoje sprendimų priėmimui. Mokslinėje programoje daug dėmesio skirta laboratorinių tyrimų klinicinei vertei, diagnostikos tikslumui ir laboratorinės medicinos bei kitų klinikinių specialybių sąveikai, siekiant užtikrinti mokslo įrodymais pagrįstą pacientų diagnostiką ir gydymą.

„Šiuolaikinė laboratorinė medicina yra neatsiejama klinikinės praktikos dalis, o nuolat tobulėjanti diagnostikos technologijos atveria naujas galimybes ankstyvai ligų diagnostikai, individualizuotam gydymui ir pacientų priežiūros kokybės gerinimui. Tokie moksliniai susitikimai suteikia galimybę ne tik dalytis naujausiomis žiniomis, bet ir stiprinti laboratorinės medicinos specialistų bei įvairių klinikinių sričių gydytojų bendradarbiavimą“, – teigia prof. dr. Astra Vitkauskienė, LSMU Medicinos akademijos Laboratorinės medicinos klinikos vadovė ir Lietuvos laboratorinės

medicinos draugijos Kauno filialo pirmininkė.

Konferencijos mokslinę programą praturtino svečiai iš Norvegijos, Švedijos, Italijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų. Pranešimus skaitė Norvegijos mokslo ir technologijų universiteto, Švedijos Karolinskos instituto, JAV Konektikuto universiteto bei kitų tarptautinių mokslo ir diagnostikos institucijų atstovai. Užsienio lektoriai pristatė mokslinių tyrimų rezultatus, aptarė pažangius laboratorinės diagnostikos metodus ir jų klinikinę reikšmę, taip pat pasidalijo profesine patirtimi su Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos nariais ir kitais konferencijos dalyviais. Skirtingų šalių specialistų įžvalgos suteikė galimybę palyginti diagnostikos praktikas, aptarti naujų tyrimo metodų taikymo perspektyvas ir stiprinti tarptautinę profesinę bendradarbiavimą.

Mokslinėje programoje nagrinėti aktualūs infekcinių ligų diagnostikos ir antimikrobinio atsparumo klausimai, aptarti racionalios antibiotikų profilaktikos principai. Kardiovaskulinės diagnostikos srityje dėmesys skirtas biologinių žymenų klinicinei reikšmei, jų panaudojimui vertinant širdies ir kraujagyslių ligų riziką bei priimant diagnostinius sprendimus. Taip pat aptartos trombofilijos laboratorinio ištyrimo galimybės ir neuroimuninių sutrikimų diagnostikos aktualijos.

Atskira mokslinė programos dalis buvo skirta žmogaus papilomos viruso (ŽPV) infekcijos diagnostikai ir gimdos kaklelio vėžio prevencijai. Pranešimuose analizuota ŽPV genotipų įvairovė, jų klinikinė reikšmė, šiuolaikinės molekulinės diagnostikos galimybės, patikros strategijos ir vakcinacijos vaidmuo mažinant su ŽPV susijusių ligų naštą. Šios temos atskleidė laboratorinės diagnostikos svarbą ne tik nustatant ligas, bet ir įgyvendinant veiksmingas prevencijos programas.

Konferencijoje taip pat aptar-

ta vertės principais grįstos laboratorinės medicinos koncepcija, akcentuojanti racionalų laboratorinių tyrimų naudojimą, tinkamą rezultatų interpretavimą ir jų indėlį į klinikoje sprendimų kokybę. Pabrėžta, kad laboratorinio tyrimo vertę lemia ne vien analitinis tikslumas, bet ir jo klinikinis pagrįstumas, savalaikis atlikimas bei galimybė gautą informaciją panaudoti paciento sveikatos priežiūrai gerinti.

Konferencijos metu pristatytos mokslinės įžvalgos ir klinikinės praktikos pavyzdžiai paskatino diskusijas apie diagnostinių algoritmų tobulinimą, naujų technologijų

diegimą ir laboratorinės medicinos specialistų vaidmenį daugiadalykėje sveikatos priežiūros komandoje. Ypatingas dėmesys skirtas mokslo įrodymams pritaikyti kasdienėje praktikoje ir glaudesniai laboratorinės bei klinikinės medicinos bendradarbiavimui.

Daugiau kaip 600 dalyvių subūrusi tarptautinė konferencija dar kartą patvirtino laboratorinės medicinos aktualumą ir nuolatinio profesinių žinių atnaujinimo svarbą. Lietuvos laboratorinės medicinos draugijos Kauno filialo ir LSMU surengtas mokslinis renginys tapo reikšminga erdve tarptautiniams ži-

nių mainams, profesinėms diskusijoms ir tolesniam akademinės bei klinikinės bendruomenės bendradarbiavimui.

Konferencijoje aptartos diagnostikos naujovės ir mokslinių tyrimų rezultatai išryškino laboratorinės medicinos reikšmę šiuolaikinėje sveikatos priežiūroje. Nuoseklus mokslo pažangos integravimas į klinikinę praktiką, racionalus diagnostinių tyrimų taikymas ir tarpdisciplininis bendradarbiavimas išlieka svarbiomis prielaidomis gerinant diagnostikos kokybę, pacientų saugą ir individualizuotos medicinos galimybes.

Gerbiame skaitytojai, informaciją, kurią pageidaujate paskelbti artimiausiame savaitraštyje „Ave vita“, reikėtų atsiųsti avevita@lsmuni.lt iki penktadienio 17 val. Jeigu penktadienis yra poilsio diena, lauktume iki ketvirtadienio 17 val.).

Vėliau gautos medžiagos bus publikuojamos kitos savaitės numeryje.

„Ave vita“ redakcija

Tarptautinis nefrologijos renginys Kaune, subūręs kolegas iš 18 šalių

Kaune rugsėjo 24–26 d. vyko Europos nefrologų asociacijos (ERA) ir 18-oji Baltijos nefrologų konferencija.

Europos nefrologų asociacijos ir Baltijos šalių nefrologų edukacinis renginys tapo reikšmingu tarptautiniu nefrologijos bendruomenės susitikimu. Renginys Kaune subūrė net 148 dalyvius iš 18 šalių. Tai buvo puiki proga Lietuvos ir Baltijos šalių nefrologų bendruomenei priimti kolegas iš užsienio ir kartu aptarti aktualiausias šiuolaikinės nefrologijos temas. Daug dėmesio skirta naujausioms žinioms ir praktiniams klinikinio darbo aspektams, o paskaitas lydėjo aktyvios diskusijos ir klausimai.

Ypatingą renginio vertę kūrė stipri edukacinė programa ir tarptautinė dėstytojų komanda. Dalyviai turėjo galimybę ne tik išgirsti naujausią informaciją, bet ir dalytis savo patirtimi, diskutuoti apie sudėtingus kliniskus atvejus bei ieškoti atsakymų į kasdienėje praktikoje kylančius klausimus.

Pirmos dvi intensyvios renginio dienos, aukšto lygio mokslinė ir edukacinė programa bei kolegų iš įvairių Europos šalių susitikimai sukūrė puikią erdvę žinioms, diskusijoms ir profesiniam bendradarbiavimui.

Svarbi programos dalis buvo du praktiniai „Hands-on“ kursai. Ypač daug susidomėjimo sulaukė

naujas interaktyvus, klinikiniais atvejais paremtas mokymo formatas, leidęs jaunesiems dalyviams, kurie sudarė daugiau nei 40 proc., aktyviai įsitraukti į mokymosi procesą. Praktinis požiūris ir galimybė diskutuoti kartu su ekspertais tapo viena iš renginio stiprybių.

Vėliau prasidėjo Baltijos šalių nefrologų konferencija, kurią pakeitė kas dvejus metus organizuojama Lietuva, Latvija ir Estija. Mokslinė programa, įdomūs ir sudėtingi klinikiniai atvejai, trumpi moksliniai bei stendiniai pranešimai vainikavo tris dienas trukusį renginį.

Renginys buvo ypatingas ir tuo, kad jį organizuojant glaudžiai

bendradarbiavo Europos nefrologų asociacija (ERA) ir Lietuvos nefrologijos, dializės ir transplantacijos asociacija (LNDTA). Sklandus bendradarbiavimas nuo pirmųjų planavimo etapų iki paskutinės renginio dienos leido surengti susitikimą ir kartu pristatyti Lietuvą kaip aktyvią ir stiprią Europos nefrologijos bendruomenės dalį. Prie renginio sėkmės reikšmingai prisidėjo LSMU Nefrologijos klinikos dėstytojų komanda bei daugybė žmonių – koordinatoriai, mentoriai, vietos organizacinio komiteto nariai ir visi, kurie savo darbu rūpinosi, kad renginio dalyviai jaustųsi laukiami ir galėtų visą dėmesį skirti mokslui bei

bendravimui. Lietuvos ir Baltijos šalių nefrologų bendruomenės šilta priėmimas, profesionalumas ir nuoširdus įsitraukimas tapo svarbia renginio atmosferos dalimi.

Ne mažiau svarbi buvo ir galimybė susitikti su kolegomis iš kitų šalių. Tokie renginiai primena, kad nefrologijos bendruomenė yra tarptautinė – dalijamasis patirtimi ir idėjomis peržengia valstybių sienas. Tarpuniversitetinis bendradarbiavimas (LSMU, VU, Tartu, Stradins ir kt.) labai svarbus ateities moksli-

niams projektams. Neformalus pokalbiai ir susitikimai taip pat tapo svarbia renginio dalimi, leidusia užmegzti naujus profesinius ryšius ir sustiprinti jau esamus.

Jungtinis tarptautinis renginys paliko ne tik naujų žinių, bet ir bendrystės, įkvėpimo bei naujų idėjų. Tikimės, kad šis susitikimas taps dar vienu tvirtu žingsniu stiprinant Lietuvos ir Europos nefrologų bendradarbiavimą, o užsimezgę ryšiai tęsis ir ateityje.

Nefrologijos klinikos inf.

Kauno klinikų darbuotojų choro „Lux Nova“ debiutinis pasirodymas

Spalio 8 d. Kauno Šv. Jurgio Kankinio bažnyčioje vyko Kauno klinikų darbuotojų choro „Lux Nova“ debiutinis pasirodymas.

Pirmą kartą viešai pasirodęs choras subūrė muzikai neabejingus Kauno klinikų darbuotojus, kuriuos vienija ne tik kasdienis darbas ligoninėje, bet ir meilė muzikai bei noras kurti kartu.

Debiutinis pasirodymas tapo ypatinga proga pasidalyti bendro darbo rezultatais, atskleisti kūrybinę darbuotojų pusę ir priminti, kad bendrystė gali skleisti ne tik profesinėje veikloje, bet ir už jos ribų.

Kauno klinikų darbuotojų choras „Lux Nova“ – tai dar viena iniciatyva, skatinanti darbuotojų bendruomeniškumą, kūrybiškumą ir prasmingą laisvalaikį.

Kauno klinikų fotoinf.

Gyvūnų mokslų ateitis kuriama šiandien: 6-oji tarptautinė mokslinė konferencija

Kokia bus gyvulininkystė po dešimties ar dvidešimties metų? Kaip gyvūnų auginimą padaryti tvaresnį, efektyvesnį ir draugiškesnį aplinkai? Kaip užtikrinti gyvūnų sveikatą ir gerovę, kartu išlaikant aukštą produkcijos kokybę? Atsakymų į šiuos ir daugelį kitų klausimų ieškojo mokslininkai bei gyvūnų mokslų specialistai, spalio 8–9 dienomis susirinkę Kaune, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Gyvūnų mokslų fakultete. Konferencija dedikuota Gyvūnų mokslų fakulteto 80-mečio ir Veterinarijos akademijos 90-mečio jubiliejams paminėti. Renginį organizavo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Gyvūnų mokslų fakultetas kartu su LSMU Gyvulininkystės institutu ir Lietuvos mokslų akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriumi.

Konferenciją atidarė Gyvūnų mokslų fakulteto dekanė akad. prof. dr. Elena Bartkienė. Ji akcentavo, kad tvariam žemės ūkiui reikia ne tik naujų technologijų, jam reikia kompetentingų, atsakingų ir gebančių prisitaikyti žmonių, kurie gebėtų susieti gyvūnų mokslą, visuomenės poreikius ir verslą. Renginio metu Gyvūnų mokslų fakulteto dekanė pristatė kartu su Gyvulininkystės institutu naujai sukurta tarpdisciplininę studijų programą „Gyvūnai, visuomenė, atsakingas verslas“. Ji teigė, kad svarbus tikslas – ugdyti specialistus, gebančius žinias paversti atsakingais sprendimais, inovacijomis ir ilgalaikiu poveikiu, o investicijos į žmogiškąjį kapitalą šiandien – tai tvaraus žemės ūkio kūrimas rytoj.

Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pavaduotojos Orintos Leiputės patarėjas Mindaugas Sėjūnas perdavė dalyviams sveikinimo žodį. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministras dr. Kęstutis Mažeika sveikindamas dalyvius pasidžiaugė vykdoma pažanga ir darbų tęstinumu. Gyvūnų mokslų sričiai nusipelnusiems mokslininkams ir pedagogams buvo įteiktos Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pavaduotojos ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro padėkos.

Lietuvos mokslų akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus pirmininkas akad. prof. dr. Vidmantas Stanys sveikino konferencijos dalyvius pabrėždamas šios žemės ūkio mokslų srities kompleksiskumą.

Konferencijos pavadinime esantys žodžiai „naujausios tendencijos“ ir „ateities perspektyvos“ šiemet skambėjo itin prasmingai. Gyvulininkystė šiandien keičiasi sparčiai. Prie tradicinių gyvūnų auginimo ir veisimo klausimų vis dažniau prisideda genetika, pažangiosios technologijos, duomenų analizė, nauji pašarai, žiedinės ekonomikos sprendimai ir klimato kaitos iššūkiai. Todėl šiuolaikinis gyvūnų mokslas jau seniai neapsiriboja vienu ūkiu ar viena gyvūnų rūšimi. Jis apima visą grandinę – nuo gyvūno sveikatingumo,

gerovės ir mitybos iki maisto žaliavų saugos, aplinkosaugos bei tvarios žemės ūkio sistemos.

Nuo gyvūno gerovės iki tvarios gamybos

Dvi konferencijos dienos buvo kupinos mokslinių pranešimų, diskusijų ir idėjų. Programoje daug dėmesio skirta gyvūnų sveikatingumui, mitybai, reprodukcijai, genetikai, veisimui ir naujų technologijų taikymui. Greta fundamentinių tyrimų buvo pristatomi ir darbai, orientuoti į praktinius sprendimus, galinčius būti pritaikyti ūkiuose ar maisto gamybos grandinėje.

Viena iš ryškesnių temų – gyvūnų gerovė ir reprodukcija. Mokslininkai pristatė tyrimus, susijusius su pieno gamybos šalutinių produktų panaudojimu gyvūnų sveikatai ir reprodukcijai efektyvumui gerinti. Taip pat nagrinėti procesai, susiję su oocitų kokybe, embrionų vystymusi ir galvijų spermos išsaugojimu.

Šie tyrimai primena svarbią šiandienos gyvulininkystės taisyklę: didesnis produktyvumas neatsiejamas nuo sveiko gyvūno. Ūkininkavimo ateitis priklauso ne tik nuo to, kiek produkcijos galima gauti, bet ir nuo to, kaip ją galima pagaminti atsakingai, tausojant gyvūną ir aplinką.

Ne mažiau dėmesio sulaukė gyvūnų mityba. Konferencijoje pristatyti tyrimai apie skirtingų pašarinių žaliavų, natūralių medžiagų, šalutinių produktų ir fermentacijos procesų panaudojimą. Tyrėjai ieško būdų, kaip efektyviau panaudoti turimus išteklius ir kartu gerinti gyvūnų mitybą bei sveikatą.

Šalutiniai maisto pramonės produktai gali tapti svarbiais išteklių gyvulininkystėje

Viena iš šiandien itin aktualių kryptų – žiedinė ekonomika. Konferencijoje pristatyti tyrimai atskleidė, kad tai vis dažniau tampa ne tik aplinkosaugos, bet ir gyvūnų mokslo tema.

Mokslininkai nagrinėjo maisto pramonės šalutinių produktų panaudojimo galimybes, biokonversijos procesus, alternatyvius pašarinių žaliavų išteklius. Kitaip tariant, ieškoma būdų, kaip tai, kas anksčiau galėjo būti laikoma atlieka bei taršos šaltiniu, paversti vertingu ištekliumi.

Toks požiūris ypač svarbus siekiant mažinti gamybos sąnaudas, tausoti gamtos išteklius ir kurti tvaresnę maisto gamybos sistemą. Gyvulininkystė šioje sistemoje gali atlikti svarbų vaidmenį – panaudodama įvairias žaliavas ir kartu kurdamą vertingą produkciją.

Genetika padeda žvelgti į ateitį

Konferencijoje nemažai dėmesio skirta ir gyvūnų genetikai bei veisimui. Pristatyti tyrimai, kuriuose nagrinėjama genetinė įvairovė, vietinių gyvūnų veislių savybės, genominės informacijos panaudojimas ir galimybės tiksliau prognozuoti gyvūnų produktyvumą bei augimą.

Genetiniai tyrimai šiandien leidžia vis tiksliau atsakyti į klausimą, kokių gyvūnų savybės bus vertingiausios ateityje. Tačiau kartu išlieka svarbus ir genetinės įvairovės išsaugojimo klausimas. Vietinės veislės ir jų genetiniai ištekliai gali tapti svarbiu pagrindu prisitaikant prie besikeičiančių klimato ir ūkininkavimo sąlygų.

Technologijos gyvulininkystės versle

Dar viena konferencijos kryptis – technologijų taikymas gyvulininkystėje. Moksliniai tyrimai vis dažniau ieško būdų, kaip pasitelkti jutiklius, duomenų analizę ir kitus šiuolaikinius sprendimus, kad gyvūnų sveikatos problemos būtų pastebimos kuo anksčiau.

Tai ypač svarbu kalbant apie ligų prevenciją. Anksti pastebėtas sveikatos sutrikimas gali reikšti ne tik geres-

nę gyvūno savijautą, bet ir mažesnius ekonominius nuostolius ūkiui. Konferencijos stendiniuose pranešimuose buvo pristatyti ir tyrimai, kuriuose nagrinėjamos jutikliais nustatomos karvių mastito indikacijos bei kiti gyvūnų sveikatos stebėsenos sprendimai.

Technologijos taip pat padeda spręsti maisto saugos klausimus. Konferencijoje aptartos aflatoksinų kontrolės piene ir kitos su maisto kokybe bei saugumu susijusios temos. Tai rodo, kad nuo gyvūno sveikatos iki vartotojo stalo driekiasi viena tarpusavyje susijusi grandinė.

Klimato kaita keičia ir gyvulininkystę

Gyvulininkystės ateities neįmanoma įsivaizduoti nekalbant apie klimato kaitą. Konferencijoje buvo pristatyti tyrimai, nagrinėjantys gyvulininkystės sistemų prisitaikymą prie klimato kaitos bei ūkininkavimo iššūkių skirtinguose pasaulio regionuose.

Kintančios klimato sąlygos verčia ieškoti naujų sprendimų – nuo gyvūnų mitybos ir laikymo sąlygų iki veisimo strategijų. Atsparumas aplinkos pokyčiams tampa ne mažiau svarbus nei produktyvumas.

Todėl ateities gyvulininkystė turės būti ne tik produktyvi, bet ir lanksti. Gebanti prisitaikyti. Taupanti išteklius. Atsakingai naudojanti technologijas. Ir, svarbiausia, išlaikanti dėmesį gyvūno gerovei.

Mokslas neturi sienų

Šeštoji tarptautinė konferencija dar kartą parodė, kad šiuolaikinis gyvūnų mokslas yra tarptautinis. Kaune pristatyti tyrimai atvyko iš įvairių Europos šalių ir gerokai už jos ribų – tarp dalyvių buvo mokslininkų iš Lenkijos, Slovakijos, Portugalijos, Turkijos, Ukrainos, Latvijos, Nigerijos ir kitų šalių. Dalis pranešimų buvo pristatyta nuotoliniu būdu.

Toks tarptautinis bendradarbia-

vimas leidžia dalytis skirtingų šalių patirtimi ir ieškoti sprendimų problemoms, kurios šiandien tampa bendros visam pasauliui. Klimato kaita, gyvūnų sveikata, antimikrobinis atsparumas, maisto sauga ar tvarūs išteklių naudojimas nėra vienos šalies klausimai.

Būtent todėl mokslinės konferencijos svarbios ne tik dėl jose pristatomų tyrimų. Ne mažiau svarbūs čia užsimezgantys ryšiai, diskusijos ir idėjos būsimiems bendriems darbams.

Ateitis prasideda nuo žinių šiandien

Šių metų konferencija parodė, kad gyvulininkystės ateitis jau kuriama šiandien – laboratorijose, universitetuose, tyrimų institutuose ir ūkiuose.

Kuriami nauji pašarai ir pašarinės žaliavos, ieškoma alternatyvių žaliavų, tobulinami genetiniai tyrimai, siekiant užtikrinti gerovę, ieškomi nauji biožemės ūkio sprendimai, nagrinėjamos gyvūnų gerovės problemos. Visa tai yra vienos didelės dėlionės dalys, kurios padeda kurti šiuolaikinę gyvulininkystę.

Ir ši dėlionė vis labiau tampa tarptautinė bei tarpdisciplininė. Biologija susitinka su technologijomis, genetika – su duomenų analize, gyvūnų mityba – su žiedine ekonomika, o žemės ūkis – su aplinkosauga.

Šeštoji tarptautinė mokslinė konferencija „Gyvulininkystė – naujausios tendencijos ir ateities perspektyvos“ tapo dar viena svarbia stotele šiame kelyje. Ji priminė, kad, norint kurti tvarią gyvulininkystės ateitį, neužtenka vien prognozuoti pokyčius. Reikia juos tyrinėti, suprasti ir kurti sprendimus jau dabar.

O svarbiausia – dalytis žiniomis ir dirbti kartu. Būtent taip mokslas tampa pokyčių varikliu, o šiandien sukurtos žinios – rytdienos gyvulininkystės pagrindas.

Kauno klinikose gydytojai klounai nuo šiol lydi vaikus ir į operacinę

Nuo šio rudens Kauno klinikose operacijų laukiančius vaikus į operacinę lydi ne tik medicinos personalas, bet ir gydytojai klounai. Vaikų chirurgijos ir Vaikų ortopedijos traumatologijos skyriuose kiekvieną antradienį jie padeda mažiesiems pacientams pasiruošti operacijai – žaismingai supažindina su tuo, kas jų laukia, mažina nerimą ir palydi į operacinę.

Kauno klinikų Vaikų chirurgijos skyriaus vadovė doc. Aušra Lukošūtė-Urbonienė sako, kad gydytojų klounų pagalbos vertę geriausiai parodo vaikų reakcijos. Ji prisimena penkerių metų pacientą, kuris prieš operaciją labai jaudinosi.

„Atėjau į palatą – verkia vaikas, verkia mama. Mes, gydytojai, galime vaiką padrąsinti, tačiau kartu turime jį apžiūrėti, pasiruošti operacijai. O tada į palatą ateina klounas su raudona nosimi – ir vaiko dėmesys akimirksniu pasikeičia. Prasideda juokas, žaidimas. Galiu išeiti iš palatos žinodama, kad vaikas liko ne su savo baime, o su žmogumi, kuris padės jam ją įveikti“, – pasakoja doc. A. Lukošūtė-Urbonienė.

Pasak skyriaus vadovės, kai sumažėja vaiko nerimas, ramiau pasijunta ir jo tėvai. „Moksliniai tyrimai rodo sąsajas tarp tėvų patiriamo nerimo, vaiko skausmo ir nuskausminamųjų poreikio. Todėl labai svarbi ne tik medicininė pagalba, bet ir vaiko bei jo šeimos emocinė būseną prieš operaciją“, – pabrėžia doc. A. Lukošūtė-Urbonienė.

Organizacijos „RAUDONOS NOSYS Gydytojai klounai“ atstovai Kauno klinikų Vaikų chirurgijos klinikoje lankosi jau ne vienus metus, tačiau nuo šio rudens jų veikla išplėsta – jie pradėjo lydėti vaikus ir į operacinę. Pasak Kauno klinikų Vaikų chirurgijos klinikos slaugos vadovės dr. Erikos Juškauskienės, šiai iniciatyvai ruošiasi dar nuo pavasario. Ypač svarbu, kad prieš operaciją vaikas jau būtų susipažinęs su gydytoju klounu – tuomet pažįstamas žmogus gali padėti sumažinti nerimą, kurį

Kauno klinikų Vaikų chirurgijos klinikoje daug dėmesio skiriama ir mažųjų pacientų emocinei gerovei.

dažnai sustiprina atsiskyrimas nuo tėvų.

Aktorė Indrė Lencevičiūtė, ligoninėje tampanti klounė Lelija, pasakoja, kad kiekvienas susitikimas su operacijos laukiančiu vaiku prasideda nuo pažinties ir žaidimo.

„Sakau, kad esu vyriausioji klinikų gydytoja, o visi aplinkui – mano asistentai. Tada pradeda kristi mano daiktai, painioju vardus. Kuriame situaciją, kad vaikas suprastų – čia galima atsipalaiduoti“, – pasakoja I. Lencevičiūtė.

Tačiau pagrindinis tokio susitikimo tikslas – ne vien pralinksminėti vaiką. Žaismingomis priemonėmis jam papasakojama, kas jo laukia, kad būtų kuo mažiau bauginančios nežinomybės. Gydytojai klounai, profesionaliai ruošiami darbui ligoninėse, geba prisitaikyti prie skirtingo amžiaus vaikų ir jų emocinės būsenos. Į operacinę jie yra lydėję ne tik mažuosius pacientus, bet ir paauglius.

Gydytojų klounų dėmesys tenka ir tėvams. „Kartais, vaikui išvykus į operacinę, grįžtu pas mamą, pabūnu šalia. Būna, nusiimu

raudoną nosį ir palaikau ją už rankos. Tą akimirką nebereikia personažo – tiesiog suteiki žmogišką palaikymą, kad žmogus nesijaustų vienas“, – pasakoja I. Lencevičiūtė.

„Matome, kiek daug vaikui gali duoti toks palydėjimas – sumažėja nerimas ir baimė, o kartu ramiau pasijunta ir tėvai. Norėtumėsi, kad gydytojai klounai pas mus galėtų būti dar dažniau – būtų nuostabu, jei tokia pagalba operacijos laukiantiems vaikams būtų prieinama kasdien“, – sako doc. A. Lukošūtė-Urbonienė.

Kauno klinikų Vaikų chirurgijos klinikoje daug dėmesio skiriama ir mažųjų pacientų emocinei gerovei. Čia organizuojami kino vakarai, lankosi terapiniai šunys, o procedūrų metu vaikų dėmesį padeda nukreipti animaciniai filmai ir spalvoti lipdukai. Taip pat tęsiama iniciatyva „Žaislų ligoninė“, kurios metu darželinukai žaisdami susipažįsta su ligoninės aplinka ir medicininėmis procedūromis.

Kauno klinikų inf.

LSMU prisijungė prie „Crowdhelix“ platformos – kviečiame mokslininkus atrasti naujas bendradarbiavimo galimybes

Šių metų rugsėjį Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (LSMU) prisijungė prie tarptautinės mokslinių tyrimų ir inovacijų bendradarbiavimo platformos „Crowdhelix“. Šiuo žingsniu Universitetas siekia stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą, suteikti LSMU mokslininkams daugiau galimybių įsitraukti į tarptautinius mokslinių tyrimų ir inovacijų konsorciumus, stiprinti pozicijas rengiant tarptautines paraiškas bei skatinti dalyvavimą konkurencinguose tarptautiniuose projektuose. Kviečiame LSMU mokslininkus susipažinti su platforma ir pasinaudoti jos teikiama galimybėmis.

Kas yra „Crowdhelix“?

„Crowdhelix“ – tarptautinė mokslinių tyrimų ir inovacijų bendradarbiavimo platforma, jungianti universitetus, mokslinių tyrimų orga-

nizacijas, įmones, ekspertus ir kitus partnerius iš Europos bei kitų pasaulio šalių.

Kuo tai naudinga LSMU mokslininkams?

Prisijungę prie platformos mokslininkai galės:

- ieškoti tarptautinių partnerių būsimiems mokslinių tyrimų projektams;
- pristatyti savo tyrimų kompetencijas ir projektų idėjas tarptautinei bendruomenei;
- rasti galimybių prisijungti prie jau formuojamų „Horizon Europe“ konsorciūmų;
- dalyvauti tiksliniuose partnerių paieškos ir tinklaveikos renginiuose;
- naudotis platformos mokymų vaizdo įrašais;
- megzti ryšius su Europos universitetais, tyrimų institucijomis, įmonėmis ir kitomis organizacijomis;

- stebėti aktualius „Horizon Europe“ kvietimus ir konsorciūmų kūrimo galimybes.

„ReviewIQ“ – papildomas įrankis paraiškų rengėjams

„Crowdhelix“ platformoje taip pat prieinamas „ReviewIQ“ – dirbtiniu intelektu paremtas įrankis, padedantis rengti ir tobulinti projektų paraiškas. Jis leidžia įvertinti atskiras paraiškos dalis, nustatyti silpnąsias vietas ir gauti pasiūlymų, kaip paraišką sustiprinti pagal konkretaus kvietimo reikalavimus.

„ReviewIQ“ tinka „Horizon Europe“ II ramsčio (Pillar II) paraiškoms. Ypač išplėtotas jo funkcionalumas Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) paraiškoms, todėl įrankis aktualiausias MSCA Postdoctoral Fellowships (PF) ir Doctoral Networks (DN) paraiškų rengėjams.

Kaip pradėti naudotis „Crowdhelix“?

Kviečiame LSMU mokslininkus susikurti profilį „Crowdhelix“ platformoje, nurodyti savo tyrimų kompetencijas, interesų sritis ir aktualias projektų idėjas bei pradėti ieškoti tarptautinio bendradarbiavimo galimybių.

■ Prisijunkite prie „Crowdhelix“

Kuo išsamiau užpildytas profilis, tuo lengviau potencialiems partneriams rasti LSMU mokslininką pagal jo kompetenciją.

Prie šio pranešimo pridėdama išsamesnę informaciją apie „Crowdhelix“, registraciją ir naudojimosi platforma galimybes.

Kilus klausimų dėl „Crowdhelix“, registracijos, platformos naudojimo ar partnerių paieškos, kreipkitės į MIC Projektų skyriaus tarptautinių projektų vadovę Jurgitą Juknevičiūtę (jurgita.juknevičiute@lsmu.lt; +370 650 53081).

LSMU Gyvulininkystės institute viešėjo mokslininkė iš Japonijos

LSMU Gyvulininkystės instituto mokslininkai sulaukė neeilinės viešnios iš tolimosios Japonijos. Spalio 5–6 dienomis institute viešėjo dr. Yuki Morinaga – Meidži universiteto (Meiji University, Tokijas, Japonija) Komercijos fakulteto profesorė, klimatologė ir aplinkos mokslų specialistė.

Didžiąją dalį savo mokslinės veiklos profesorė skiria tradicinei klajoklinei Mongolijos gyvulininkystei ir ekstremalių klimato reiškinių tyrimams. Y. Morinaga taip pat aktyviai tyrinėja mongolišką fermentuotą gėrimą – kumysą (airagą). Ji atliko nacionalinį tyrimą, kuriame analizavo, kaip šio gėrimo gamyba, mikroorganizmų įvairovė ir maistinės savybės yra susijusios su vietos klimato bei aplinkos sąlygomis.

Unikalūs profesorės tarpdisciplininiai tyrimai, jungiantys kultūros paveldą, klimatologiją, aplinkos mokslus ir gyvulininkystę, buvo pristatyti tarptautinėje mokslo erdvėje – žurnale „Scientific American“ bei Meidži universiteto projekte „Incredible Senseis at Meiji University“. Mokslininkė taip pat aktyviai prisideda prie Meidži universiteto darnaus vystymosi tikslų (SDGs) iniciatyvų, ieškodama ekologiškų ir tvarių maisto gamybos metodų tradicinės kultūroje.

Lankydamosi Lietuvoje profesorė domėjosi mažaisiais šeimos

ūkais, užsiimančiais gyvulininkyste ir gyvūninės kilmės produktų perdirbimu ūkyje. Viešnia lankėsi LSMU Gyvulininkystės instituto mokslinėse laboratorijose, susipažino su pagrindinėmis tyrimų kryptimis, diskutavo su mokslininkais apie mažųjų šeimos ūkių ateitį ir jų išlikimo perspektyvas.

Didelio viešnios susidomėjimo sulaukė LSMU Gyvulininkystės institute saugomos senosios žemės ūkio paskirties gyvūnų veislės.

Antrąją viešnagės dieną profesorė perskaitė pranešimą apie pagrindines mokslinės veiklos kryptis. Ji pristatė tradiciniais metodais gaminamo kumyso išskirtines savybes ir atkreipė dėmesį į išaugusį šio gėrimo vartojimą COVID-19 pandemijos metu. To priežastis buvo dalies vartotojų įsitikinimas, kad kumysas pasižymi sveikatą stiprinančiomis savybėmis.

Profesorė taip pat pasidžiaugė, kad netrukus veiklą pradės jos kuriamas virtualus kumyso gamybos muziejus.

Po diskusijos su LSMU mokslininkais viešnią pakvietėme dalyvauti skirtingų – didelių ir mažų – Lietuvos gamintojų, skirtingais metodais fermentuotų pieno produktų degustacijoje. Daugiausia teigiamų viešnios įvertinimų sulaukė vieno iš mažųjų gamintojų rūgpienis.

Viešnagės metu taip pat aptartos bendradarbiavimo galimybės ir bendrų projektų inicijavimas. Tikimasi, kad bendradarbiavimas padės ne tik dalytis mokslinėmis žiniomis ir gerąją praktiką, bet ir ieškoti naujų sprendimų, kaip mažieji šeimos ūkiai galėtų rasti savo vietą bendroje Lietuvos žemės ūkio ga-

mybos sistemoje, išsaugoti tradicines žinias bei užtikrinti savo veiklos tęstinumą.

Dr. Yuki Morinaga vizitas tapo puikia galimybe pažvelgti į Lietuvos gyvulininkystę platesniame – tarptautiniame, kultūriniame ir klimato kaitos – kontekste.

LSMU Gyvulininkystės instituto inf.

Rūta Mikelkevičiūtė – vėl pirmakursė: „Kai užaugsiu, būsiu...“

Kalbėti dešimčiai tūkstančių žmonių – įprasta, o štai prireikus pristatyti plazminę membraną ir natrio bei kalio siurblių nedidelei seminario auditorijai – šokteli kraujospūdis, spengia ausyse, balsą gniaužia jaudulys it pirmąjį kartą.

Žinoma žurnalistė ir televizijos laidų vedėja Rūta Mikelkevičiūtė šį rudenį atranda save naujame vaidmenyje – ji tapo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Gyvūnų mokslų fakulteto Gyvūno ir žmogaus sąveikos studijų programos pirmakurse.

Vos per dvi savaites jos gyvenime atsirado paskaitos, savarankiškos užduotys, skaidrių kūrimo gudrybės – ir biochemija, kurią pašnekovė mini su humoru ir pagalbos šauksmu į aukštybes. Mokyti nelengva. Bet kaip įdomu.

Į studijas atvedė meilė gyvūnams ir žmonėms

Paklausta, kodėl pasirinko būtent šiuos mokslus, Rūta pradeda nuo augintinių. Jie jos gyvenime buvo visada. Vaikystės namus ji šiltai vadina „priglaustukų pensonu“: atklysdavo gyvūnai, o ir aplinkiniai žmonės žinodavo, kam atnešti rastą, niekam nereikalingą šunį.

„Namai, kuriuose gyvena ne tik dvikojai, yra visai kitokie. Ne tokie tvarkingi, ne tokie kvepiantys ir ne tokie tylūs. Bet labiausiai man patinka, kad juose niekada nesijau-

ti vienas, net tada, kai su tavimi niekas nesikalba“, – pastebi pašnekovė.

Tačiau iki studijų atvedė ir siekis geriau suprasti, kaip padėti žmonėms. Visuomenėje stebėdama autizmo spektro sutrikimą turinčių žmonių, Rūta ieškojo atsakymų apie pagalbos galimybes, ypatingą terapinį gyvūno bei žmogaus santykį.

Posūkis į studijas siejasi ir su vaikystės svajonėmis: kadaise Rūta svajėjo tapti veterinare arba gydytoja. Arba – melžėja: visiškai rimtai. „O gal dar išsipildys?“ – juokauja.

Baigusi mokyklą, Rūta stojo į tuometę Kauno medicinos akademiją. Tačiau nepavyko. Po daugelio metų kelias vis dėlto atvedė į Lietuvos sveikatos mokslų universitetą – tik jau su kita patirtimi ir aiškiu supratimu, kodėl čia norisi būti.

„Yra visai kitaip, kai ateini studijuoti žinodama, kad to reikia tau – ne mamai, ne tėčiui, ne dėl to, kad sistema taip veikia. Man šių studijų reikia, ir tai jau visai kitoks požiūris į mokslus“, – sako Rūta.

»9

Rūta Mikelkevičiūtė – vėl pirmakursė: „Kai užaugsiu, būsiu...“

8» **Padrąsino kolegos pa- vyzdys**

Sprendimas studijuoti būtent konkrečioje programoje nebuvo spontaniškas. Darbas televizijoje, šeima, vaikai – naujoms studijoms vietos dienotvarkėje savaime neatsirado. Rūta apie jas svarstė jau kelerius metus.

Itin padrąsino kolega žurnalistas Mindaugas Sėjūnas, neseniai baigęs studijas LSMU Gyvūnų mokslų fakultete. Bene vyriausiam tuo metu LSMU studentui šie mokslai buvo išpildyta vaikystės svajonė. Kolegos ryžtas po ilgos pertraukos vėl studijuoti imponavo. Rūta jam skambino, domėjosi, svarstė, tačiau vis stabdė užimtumas. Šiomet pagaliau nūrė.

Labai svarbus buvo ir šeimos palaikymas. Vyras pasakė „taip“, dukra patikino tikinti mama, o dešimtmėtis sūnus naująjį etapą įvertino klausimu: komedija ar tragedija?

Dukrai teko ir technologijų konsultantės vaidmuo. Kai mama kelintą kartą teiravosi, kaip nuotrauką paversti skaidre, netrūko nei juoko, nei svarstymų, kiek smegenų pusrutulių prireiks visoms gudrybėms perprasti.

Seminaras, gražinės į karjeros pradžią

Kokie pirmieji įspūdžiai tapus studente? Rūta neslepia: studijos iš tiesų yra iššūkis. Dar niekada neteko tiek valandų praleisti prie kompiuterio.

Vienas didžiausių netikėtumų – jaudulys kalbant per seminarą. Žmogui, kurio kasdienis darbas yra viešai kalbėti, nedidelė auditorija staiga tapo rimtu išbandymu. Pristatydama dar tik vos pažįstamą temą, Rūta pasijuto lyg televizijos karjeros pradžioje: girdėjo savo balsą tarsi iš šalies ir labai aiškiai suvokė, kiek daug dar reikia išmokyti.

Užtai tie nauji pirmieji kartai suteikia ir visai kitokios energijos.

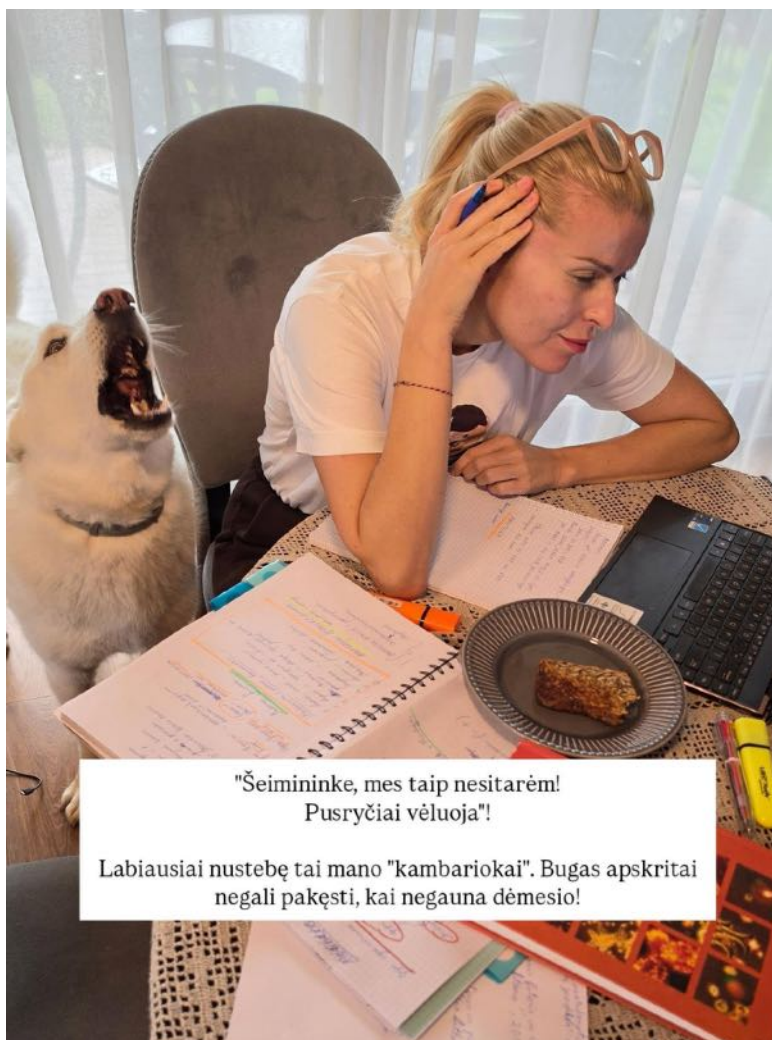
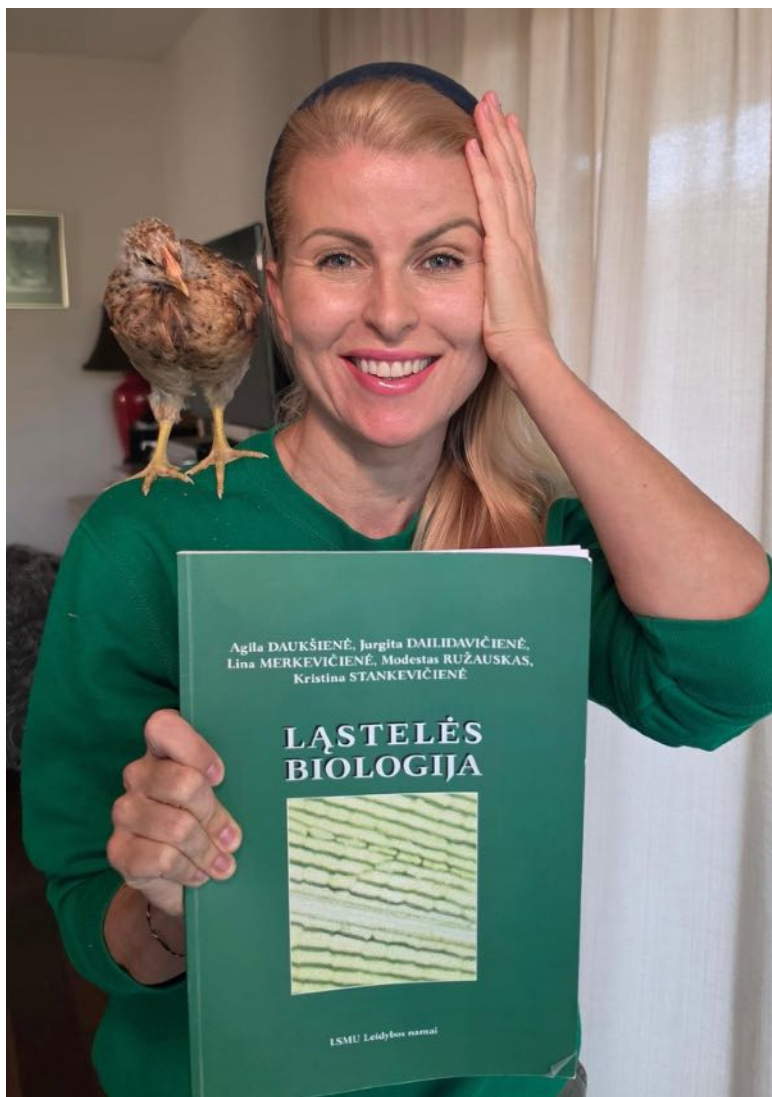
„Kuo daugiau tų pirmų kartų, tuo tu jautiesi jaunesnė. Ir labai prideda tikrumo, stiprumo, pasitikėjimo savimi, kad ir aš galiu“, – pasakoja ji.

Kasdienybėje dabar tiek veiklos, kad tenka gyventi beveik dvidešimtmės ritmu: paskaitos, mokslo skaitiniai, analizė, pasirengimas atsiskaitymams. Socialiniuose tinkluose Rūta juokauja ir apie per pirmąsias savaites vienu dydžiu laisvesniais tapusius drabužius, ir apie šokoladą bei mačią, padedančius neužmigti, ir apie vakarą, kai galvoje jau susimaišo žiuželiai, blakstienėlės ir kaspinočiai.

Kiekviena tokia žinia sulaukia dėmesio ir palaikymo, ypač – iš vyresnio amžiaus žmonių ir iš dar nepažįstamų Veterinarijos akademijos studentų, smalsaujančių, kaip jai sekasi.

O kai užaugsiu?..

Kur nuves šios studijos, Rūta dar nežino. Sako – turi svajonę, apie kurią dar anksti kalbėti garsiai. Tačiau galimybė atrasti naujus sa-

vo gebėjimus ją įkvepia. Žurnalistės profesija neužbraukia visų kitų kelių, savitai juos papildo, o nauja pradžia padeda pamatyti save kitokiomis akimis.

„Aš taip seniau visą laiką sakydavau: „Kai užaugsiu – tai būsiu“. Ir nepaisant amžiaus, to, kad turiu kelių vaikų, aš vis dar nepaleidžiu šios

frazės – ir tai gerai“, – šypsosi naujoji LSMU studentė.

Kol kas tame būsimame gyvenime dar daug nežinomųjų. Užtat dabartiniame jau yra biochemija, seminarai ir šeima, kuri kartais mokosi kartu – bent jau tada, kai prireikia dar vienos skaidrės.

Komunikacijos tarnybos inf.

Yra visai kitaip, kai ateini studijuoti žinodama, kad to reikia tau – ne mamai, ne tėčiui, ne dėl to, kad sistema taip veikia. Man šių studijų reikia, ir tai jau visai kitoks požiūris į mokslus.

Storosios žarnos vėžys: ankstyva diagnostika atveria daugiau gydymo galimybių

Storosios žarnos vėžys Lietuvoje kasmet diagnozuojamas 1 500–1 700 pacientų. Šiandien Kauno klinikų pacientams prieinamos vis platesnės diagnostikos ir gydymo galimybės – nuo prevencinės programos ir endoskopinių tyrimų iki minimaliai invazijos, atviros ar robotinės chirurgijos bei individualiai parenkamo sisteminio gydymo. Kauno klinikų medikai primena: kuo anksčiau nustatoma liga, tuo daugiau galimybių ją veiksmingai gydyti.

Kauno klinikų nuotr.

Storosios žarnos vėžį gali išduoti nepaaiškinamas svorio kritimas, kraujas tuštinantis, mažakraujystė, pilvo skausmas ar pūtimas, užsitęsęs viduriavimas, vidurių užkietėjimas ir nuolatinis nuovargis. Vis dėlto ankstyvose stadijose žmogus gali nejausti jokių simptomų, todėl viena svarbiausių ankstyvos diagnostikos priemonių išlieka storosios žarnos vėžio prevencinė programa. „Kuo anksčiau liga diagnozuojama, tuo daugiau gydymo galimybių galime pasiūlyti pacientui ir tuo geresnė gali būti jo prognozė“, – pabrėžia doc. Dalius Petrauskas, Kauno klinikų Gastroenterologijos klinikos Endoskopijų skyriaus vadovas.

Storosios žarnos vėžio prevencinė programa skirta 50–74 metų vyrams ir moterims. Norint joje dalyvauti, reikėtų kreiptis į savo šeimos gydytoją, kuris paskirs pirmąjį programos tyrimą – imunocheminį slapto kraujo testą išmatose (iFOBT). Tai nesudėtingas tyrimas, kurio metu išmatose ieškoma nematomo kraujo pėdsakų, galinčių būti ankstyvu storosios žarnos vėžio ar ikivėžinių pakitimų požymiu. „Svarbu žinoti, kad teigiamas iFOBT rezultatas dar nereiškia vėžio diagnozės. Tokiu atveju žmogus siunčiamas kolonoskopijai, kurios metu galima įvertinti storąją žarną, aptikus polipus ar kitų pakitimų – juos pašalinti arba paimti audinio mėginį ištirti“, – paaiškina skyriaus vadovas.

Kauno klinikose kolonoskopija įprastai atliekama taikant bendrinę intraveninę nejautrą – procedūros metu pacientas miega, o jo būklę nuolat stebi anesteziologų komanda. Kolonoskopijos metu aptikus polipus ar kitų pakitimų, juos galima pašalinti arba paimti audinio mėginį ištirti. „Siekiant, kad pacientai diagnostinių tyrimų sulauktų greičiau, Kauno

klinikose atidaryti papildomi endoskopijų kabinetai ir pailgintas jų darbo laikas. Šiuo metu pacientams, turintiems gydytojo siuntimą, planinę kolonoskopiją dažniausiai skiriama per 2–3 savaites“, – pažymi doc. D. Petrauskas.

Nustačius storosios žarnos vėžį, Kauno klinikose taikomi šiuolaikiniai gydymo būdai: chirurginis gydymas, spindulinė terapija, chemoterapija, imunoterapija, taikinių ir biologinė terapija, prireikus – ir minimaliai invazinės abliacijos, kuriomis sunaikinamas navikinis audinys.

Pasak Kauno klinikų Onkologijos ir hematologijos klinikos Onkologijos skyriaus vadovės prof. Rasos Jančiauskienės, gydymo taktika priklauso nuo ligos išplitimo, naviko biologinių ypatumų ir paciento sveikatos būklės. Kai kuriais atvejais gydymas prasideda dar iki operacijos.

„Priešoperacinis gydymas gali padėti sumažinti naviką ir sudaryti palankesnes sąlygas vėlesnei operacijai. Atsižvelgiant į tai, galime derinti chemoterapiją, imunoterapiją, spindulinę terapiją ir chirurginį gydymą“, – sako prof. R. Jančiauskienė.

Per pastaruosius dešimtmečius reikšmingai pasikeitė ir storosios žarnos vėžio chirurgija. Kauno klinikų Chirurgijos klinikos Abdominalinės chirurgijos gydytojas koloproktologas doc. Paulius Lizdenis teigia, jog šiandien daugeliui pacientų storosios žarnos operacija atliekama minimaliai invaziniu – laparoskopiniu – būdu. Esant techniškai sudėtingiems tiesiosios žarnos vėžio atvejams, pasitelkiama ir robotinė chirurgija. „Tokios operacijos sukelia mažesnę traumą, todėl pacientai greičiau sveiksta ir trumpiau gydomi ligoninėje. Po operacijos pacientas į namus gali būti išrašo-

mas po 3–5 parų, o į darbą grįžti – po 3–6 savaičių“, – akcentuoja docentas.

Pasak doc. P. Lizdenio, pacientams nerimą dažnai kelia galimybė, kad po operacijos reikės stomos. „Vis dėlto ji reikalinga ne visais atvejais – jos poreikis priklauso nuo naviko vietos, operacijos tipo, žarnyno būklės ir kitų aplinkybių. Kai kuriais atvejais stoma gali būti laikina“, – paaiškina gydytojas.

Gydymo galimybių išsiplėtė ir tais atvejais, kai liga jau yra išplitusi. IV stadijos storosios žarnos vėžys ne visada reiškia, kad chirurginis gydymas neįmanomas – kai kuriems pacientams, esant ribotam ligos išplitimui, gali būti operuojamas ne tik pirminis navikas, bet ir pašalinamos metastazės. Tokiais atvejais gydymas gali būti derinamas su sisteminėmis terapijomis – chemoterapija, taikinių terapija ar imunoterapija.

Kauno klinikose paciento gydymo taktika aptariama daugiadalykėje specialistų komandoje, kurioje bendradarbiauja gydytojai chirurgai, onkologai, chemoterapeutai, onkologai, radioterapeutai, radiologai, patalogai, gastroenterologai, branduolinės medicinos gydytojai, o prireikus – ir kitų sričių specialistai. Kauno klinikose kasmet gydoma apie 1300–1500 storosios žarnos vėžiu sergančių pacientų.

Specialistai primena, kad gerėjant diagnostikai ir gydymui svarbiausia galimybė išlieka ta, kuria žmogus gali pasinaudoti dar iki atsirandant simptomams – dalyvauti prevencinėje programoje ir ligą aptikti kuo anksčiau. Kolonoskopijos tyrimui Kauno klinikose galima registruotis internetu ipr.esveikata.lt arba bendruoju registratūros telefonu +370 37 703370. Būtina turėti šeimos gydytojo siuntimą.

Kauno klinikų inf.

■ Kauno klinikų Gastroenterologijos klinikos Endoskopijų skyriaus vadovas doc. Dalius Petrauskas.

■ Kauno klinikų Onkologijos ir hematologijos klinikos Onkologijos skyriaus vadovė prof. Rasa Jančiauskienė.

■ Kauno klinikų Chirurgijos klinikos Abdominalinės chirurgijos gydytojas koloproktologas doc. Paulius Lizdenis.

Pasiekta pergalė, netikėtumai ir atrastas balansas: #Walk15 iššūkio prizininkių patirtys

Baigėsi #Walk15 iššūkis „Žingsniuokime kartu su LSMU“, subūręs judėti mėgstančius Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) bendruomenės narius. Šių metų iššūkyje dalyvavo beveik 450 darbuotojų, studentų ir alumnų, kartu nuėjusių beveik 200 mln. žingsnių. Iššūkį inicijavo LSMU Sporto centras ir Visuomenės sveikatos fakultetas.

Viktorija Miliauskaitė
komunikacijos specialistė

Pasak Sporto centro vadovo Deivido Veličkos, iššūkis svarbus ne tik dėl to, kad skatina kasdienį fizinį aktyvumą ir padeda formuoti sveikus įpročius, bet ir dėl to, kad padeda suburti Universiteto bendruomenę.

„Tai bendruomenę telkianti iniciatyva – turime bendrą tikslą, sveiką konkurenciją ir galime matyti bendrą LSMU rezultatą“, – džiaugiasi D. Velička.

Sporto centro vadovas pabrėžia, kad sveikatos mokslų universiteto vardas įpareigoja ne tik kalbėti apie sveiką gyvenseną, bet ir savo pavyzdžiu rodyti, kad fizinis aktyvumas yra svarbi kasdienybės dalis.

Iš dalyvių pirmąją vietą laimėjo veterinarinės medicinos studentė Irmantė Jančiauskaitė. Antrąją vietą iššūkyje užėmė medicinos studentė Gabija Žemaitytė, trečiąją – Farmacijos fakulteto lektorė ir mokslo darbuotoja Agnė Mazurkevičiūtė. Spalio 8 d. Sporto centre jas apdovanojo D. Velička.

Pirmoji vieta – pasiektas tikslas

I. Jančiauskaitė ir pernai buvo tarp aktyviausių Universiteto atstovų ir, pasakodama apie savo dalyvavimą iššūkyje, žadėjo sugrįžti kitais metais. Pažadą ji ištesėjo – šįkart į iššūkį sugrįžo turėdama aiškų tikslą: užimti pirmąją vietą.

„Mano asmeninis tikslas buvo užimti pirmąją vietą, nes per visus studijų metus dar nebuvau žingsniavimo iššūkio baigusi pirma. Šį kartą norėjosi pasistengti dėl pergalės“, – pasakoja nugalėtoja.

Dar mokykloje būsimą veterinarijos gydytoja dalyvaudavo įvairiose varžybose, todėl, kaip pati sako, iki šiol išliko noras varžytis ir laimėti. #Walk15 iššūkis leido šį azartą suderinti su kasdieniu judėjimu ir galimybe atstovauti savo Universitetui.

Iššūkio metu studentė sau iškėlė ir papildomą tikslą – kasdien nueiti daugiau nei 20 tūkst. žingsnių. „Šis tikslas paskatino judėti net ir tada, kai labiau norėjosi likti namuose“, – sako ji.

Pasak nugalėtojos, judėjimas jai padeda ne tik išlaikyti fizinę formą, bet ir atsipalaiduoti, pravėdinti mintis bei trumpam atitraukti nuo kasdinių rūpesčių. Aktyvumas jos gyvenime – neatsiejama kasdienybės dalis.

I. Jančiauskaitė sako, kad įsimintiniausia iššūkio akimirka – jo pabaiga ir pasiektas rezultatas. „Smagu matyti, kad kasdienės pastangos ir papildomi pasivaikščiojimai po darbo atsipirko. Tai suteikė daug džiaugsmo ir noro kitą kartą vėl dalyvauti“, – džiaugiasi ji.

Antroji vieta – maloni staigmena

Antrąją vietą užėmusi G. Žemaitytė į iššūkį įsitraukė norėdama papildomos motyvacijos daugiau judėti vasarą ir išbandyti save. „Mano tikslas buvo išlaikyti aktyvumą viso iš-

■ Antroji vieta atiteko medicinos studentei Gabijai Žemaitytei.

šūkio metu ir surinkti kuo daugiau žingsnių. Tikslą pasiekiau, o antroji vieta buvo labai maloni staigmena“, – dalijasi studentė.

Smagiausia iššūkio patirtimi G. Žemaitytei tapo žingsnių rinkimas keliaujant. „Smagiausia buvo tai, kad žingsnių rinkimas natūraliai įsiliejo į vasaros keliones. Vaikščiodama po skirtingus miestus ir šalis net nepajusdavau, kiek daug nueinu“, – sako G. Žemaitytė.

Dalyvavimas iššūkyje paskatino studentę daugiau dėmesio skirti kasdieniam judėjimui. Šis įprotis išliko ir pasibaigus vasarai: rugsėjį, prasidėjus studijoms, ji stengėsi daugiau vaikščioti, kai tik turėdavo laisvo laiko.

Trečioji vieta – atrastas balansas

Trečiosios vietos laimėtojos A. Mazurkevičiūtės gyvenime sportas ne visuomet buvo svarbi kasdienybės dalis. Tačiau vaikščioti ji mėgo nuo seno, o šią vasarą vėl pradėjo reguliariai sportuoti ir daugiau judėti.

„Pastebėjau, kad nors po sunkios dienos labiausiai norisi kristi ant sofos, sportas padeda susigrąžinti vidinę ramybę ir atsipalaiduoti. Todėl stengiuosi palaikyti rutiną sportuodama“, – pasakoja A. Mazurkevičiūtė.

Nors konkretaus tikslo neturėjo, pirmosiomis savaitėmis, matydama save tarp lyderių, A. Mazurkevičiūtė ėmė dažniau tikrinti rezultatus ir stengėsi surinkti kuo daugiau žingsnių. Ilgainiui ji pastebėjo, kad varžymasis pradėjo daryti įtaką kitoms mėgstamoms veikloms. „Pradėjau vengti laiko be žingsnių. Teko apriboti rezultatų tikrinimo dažnį“, – prisimena ji.

A. Mazurkevičiūtė dažnai pėsčiomis keliauja į darbą, parduotuvę ar kitas įprastas vietas. Iššūkio metu ji atrado dar daugiau progų

■ Pirmoji vieta skirta veterinarinės medicinos studentei Irmantei Jančiauskaitei.

■ Trečioji vieta atiteko Farmacijos fakulteto lektorei ir mokslo darbuotojai Agnei Mazurkevičiūtei.

vaikščioti – vietoje skambučių kolegoms ji nuėdavo pas juos pasikalbėti gyvai, o iš darbo kelionei namo rinkdavosi ilgesnius maršrutus.

Išskirtinis A. Mazurkevičiūtės įprotis – knygų skaitymas vaikščiojant. „Popierinės knygos dažniausiai skaitau žingsniuodama ant ėjimo takelio namuose, tačiau kartais skaitau ir eidama lauke, jei maršrute nėra intensyvaus judėjimo ir stipraus vėjo“, – dalijasi ji.

Kviečia išbandyti save

Šių metų #Walk15 nugalėtoja I. Jančiauskaitė kviečia prie iššūkio jungtis ir tuos, kurie dar nediršo savęs išbandyti. „Kai judėjimas turi konkretų tikslą, lengviau rasti motyvacijos išeiti pasivaikščioti, o žinojimas, kad savo žingsniais prisidedi ir prie Universiteto rezulta-

to, suteikia dar daugiau paskatos“, – teigia ji.

Išbandyti save kitus bendruomenės narius ragina ir antrąją vietą užėmusi G. Žemaitytė. „Linkėčiau tiesiog prisijungti ir pabandyti. Nebūtina iš karto siekti labai didelio žingsnių skaičiaus. Svarbiausia atrasti tokį judėjimą, kuris teiktų malonumą“, – pataria studentė.

Prie iššūkio jungtis kolegas kviečia ir trečiosios vietos laimėtoja A. Mazurkevičiūtė, tačiau ji siūlo pirmiausia varžytis ne su kitais dalyviais, o su pačiu savimi. „Svarbiausia juk ne laimėti, o dalyvauti. Įtraukime daugiau judėjimo į savo kasdienybę“, – linki ji.

Visos trys prizininkės norėtų prie iššūkio prisijungti ir kitamet. „Tai puiki proga daugiau judėti ir atstovauti savo Universitetui“, – užtikrina I. Jančiauskaitė.

**2026
Spalio
23
13:00**

Biotechnologijų ateitis Europoje: Vytenio Povilo Andriukaičio pristatymas

Kviečiame į susitikimą su Europos Parlamento nariu Vyteniu Povilu Andriukaičiu, kuris pristatys Europos biotechnologijų aktą (Biotech Act) – iniciatyvą, kuria siekiama stiprinti Europos biotechnologijų sektorių, skatinti inovacijas ir paspartinti naujų sprendimų kelią nuo laboratorijos iki rinkos.

Susitikimo metu bus aptariamos pagrindinės Biotech Act kryptys: palankesnės sąlygos biotechnologijų įmonėms, inovacijų ir investicijų skatinimas, biomedicinos bei dirbtinio intelekto integracija, taip pat bioapsaugos ir biodefencijos stiprinimas.

Renginio metu Vytenis Povilas Andriukaitis taip pat padovanos savo knygą LSMU bibliotekai, kur prieš keletą metų buvo įsteigta jo vardo lentyna.

Renginys vyks spalio 23 d. 13.00 val. LSMU bibliotekoje, Eivenių g. 6, Kaune, 3 aukšte, 302 kab.

REGISTRACIJA

DISERTACIJOS GYNIMAS

2026 m. gruodžio 4 d. 12 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto „Santakos“ slėnio Naujausių farmacijos ir sveikatos technologijų centro A-202 auditorijoje (Sukilėlių pr. 13, LT-50166 Kaunas), viešame Biologijos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Dariaus Stuko** daktaro disertacija „**Arilo angliavandenilių receptoriaus reikšmė kasos latakų adenokarcinomai: chemoterapinio atsparumo mechanizmai, mezenchiminė epitelio transformacija ir citoprotekcija**“ (gamtos mokslai, biologija – N 010).

Mokslinis vadovas – prof. dr. Žilvinas Dambrauskas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010).

Konsultantas – doc. dr. Mantas Malinauskas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010).

Biologijos mokslo krypties taryba:
Pirmininkė – prof. dr. Alina Smalinskienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010).

Nariai:
prof. dr. Saulius Paškauskas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);
dr. Edita Kuncevičienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010);
prof. dr. Saulius Šatkauskas (Vytauto Didžiojo universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010);
prof. dr. Jonathan M. Harnoss (Heidelbergo Karolio Ruprechto universitetas (Vokietija), medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50162 Kaunas) ir internete <https://lsmu.lt/mokslas-ir-inovacijos/ginamos-ir-opgintos-disertacijos/>

Doktorantūros ir mokslo vertinimo skyrius

Skaudžią netekties ir liūdesio valandą dėl mylimo Tėvelio mirties nuoširdžiai užjaučiame LSMU MA Slaugos klinikos lektorę doc. Aliną Vaškelytę.

Slaugos klinikos kolektyvas

**2026
Lapkričio
19**

**VISADA ŽVELGUSI Į ATEITĮ
PROFESORĖ ALLA BAUBINIENĖ**

**KNYGOS PRISTATYMAS
„Visada žvelgusi į ateitį profesorė Alla Baubiniene“**

Lapkričio 19 d. Lietuvos sveikatos mokslų universitete (LSMU) vyks knygos „Visada žvelgusi į ateitį profesorė Alla Baubiniene“ pristatymas.

Renginio vieta: Kauno klinikų Didžioji auditorija.
Renginio laikas: 15 val. – dalyvių registracija, 16 val. – knygos pristatymas.

Prof. Alla Baubiniene (1926–2023) buvo žymi vidaus ligų specialistė, pedagogė ir mokslininkė. 1949 m. pradėjusi dirbti asistente Vidaus ligų katedroje, 1972–1992 m. jai vadovavusi, ji išugdė visą būrį specialistų, dėstė tūkstančiams studentų. Jai vadovaujant, Katedros klinikinė ir mokslinė bazė labai išaugo ir transformavosi į 7 specializuotas vidaus ligų profilio klinikas. Prof. A. Baubiniene buvo lėtinių neinfekcinių ligų epidemiologijos ir profilaktinių tyrimų Lietuvoje pradininkė. Savo prisiminimais apie Profesorę pasidalijo ir 44 jos artimieji, mokiniai ir kolegos.

Lietuvos endokrinologų draugija, LSMU MA Endokrinologijos institutas ir LSMU MA MF Endokrinologijos klinika organizuoja 64-ąją kasmetinę Lietuvos endokrinologų draugijos mokslinę praktinę konferenciją „Keliai ir klystkeliai cukrinio diabeto mokyme“.

**Data: 2026 m. lapkričio 13–14 d.
„Radisson Hotel Kaunas“ konferencijų centras
(K. Donelaičio g. 27, Kaunas)**

Skirta gydytojams endokrinologams, vaikų endokrinologams, šeimos ir vidaus ligų gydytojams, gydytojams psichiatriams, psichologams, gydytojams dietologams, dietistams, medicinos gydytojams, bendrosios praktikos slaugytojams.

Dalyviams bus išduodami 13 val. LSMU kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimai.

Daugiau informacijos ir registracija:
<https://reg.eventas.lt/LED2026>

Konferencijos sekretoriatas: EVENTAS (PCO&AMC) | +370 686 44483 | LED@eventas.lt
www.eventas.lt | FB@KvalifikuotasMedikas

**KVIEČIAME MELSTIS
KAUNO KLINIKŲ BENDRUOMENĘ
ŠV. LUKO KOPLYČIOJE**

**SPALIO 16 D. 14.30 VAL.
MINĖSIME
ŠV. LUKO - GYDYTOJŲ GLOBĖJO DIENĄ
IR
LSMU MEDICINOS FAKULTETO
GLOBĖJO DIENĄ**

**ŠV. MIŠIAS AUKOS J.E. KAUNO ARKIVYSKUPAS
METROPOLITAS KĘSTUTIS KĖVALAS**

**Giedos Kauno klinikų vokalinis ansamblis
KOLEGĖS**

KAUNO KLINIKOS **LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS**

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

Viešoji įstaiga Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, kodas 302536989, A. Mickevičiaus g. 9, Kaunas, skelbia viešuosius konkursus, į kuriuos pretenduojantys asmenys turi atitikti pareigybės kvalifikacinius reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato 2023 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 173-05 patvirtintą kvalifikacinių ir atestacijos reikalavimų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybės nustatymo, konkursų į dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas skelbimo, organizavimo ir vykdymo bei dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo tvarką ([Nuoroda](#)) eiti šias dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas:

MEDICINOS AKADEMIJOJE:
Medicinos fakultete:

Akušerijos ir ginekologijos klinikoje:

■ **1 lektorius** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – slauga, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,30).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią akušerio licenciją.

Anesteziologijos klinikoje:

■ **1 docento** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, pripažinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 2,10).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią gydytojo anesteziologo-reanimatologo medicinos praktikos licenciją, patirties dėstyti dalyką „Anesteziologija ir skausmo gydymas“ studijų programos „Medicina“ studentams, vesti seminarus anesteziologijos-reanimatologijos rezidentūros rezidentams.

Intensyviosios terapijos klinikoje:

■ **3 asistentų** (1 × 0,5 et., 2 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,90), **1 vyresniojo lektoriaus** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,60), **2 lektorių** (2 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,30).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią gydytojo anesteziologo reanimatologo medicinos praktikos licenciją.

■ **1 lektorius** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – slauga, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,30).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią bendrosios praktikos slaugytojo licenciją, darbo intensyviosios terapijos skyriuje patirties.

Skubiosios medicinos klinikoje:

■ **1 docento** (1 × 0,25 et., mokslo kryptis – medicina, pripažinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 2,10).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią skubiosios medicinos gydytojo medicinos praktikos licenciją.

Odontologijos fakultete:

Dantų ir burnos ligų klinikoje:

■ **1 asistento** (1 × 0,5 et., mokslo kryptis – odontologija, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,90), **1 lektorius** (1 × 0,5 et., mokslo kryptis – odontologija, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,30).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią gydytojo odontologo medicinos praktikos licenciją.
■ **1 lektorius** (1 × 0,5 et., mokslo kryptis – odontologija, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,30).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią gydytojo endodontologo medicinos praktikos licenciją.

Ortodontijos klinikoje:

■ **3 lektorių** (1 × 0,5 et., 2 × 0,25 et., mokslo kryptis – odontologija, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,30).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti galiojančią gydytojo ortodonto medicinos praktikos licenciją.

Slaugos fakultete:

Sporto medicinos klinikoje:

■ **1 asistento** (1 × 0,65 et., mokslo kryptis – slauga, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,90).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: slaugos krypties mokslo daktaro laipsnis, turėti pedagoginio darbo aukštojoje mokykloje patirties dėstant sporto, fizinio aktyvumo, treniravimo ar kitus su sporto mokslu susijusius studijų dalykus lietuvių ir anglų kalbomis, turėti vadovavimo magistrantų baigiamiesiems darbams patirties.

VETERINARIJOS AKADEMIJOJE:

Veterinarijos fakultete:

Anatomijos ir fiziologijos katedroje:

■ **1 asistento** (1 × 1,0 et., mokslo kryptis – veterinarija, patvirtinto tyrėjo pakopa, pareigybės darbo užmokesčio koeficientas* 1,90).
Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: turėti patirties dėstyti gyvūnų anatomiją lietuvių ir anglų kalbomis, vadovauti magistrų baigiamiesiems darbams ir patirties įgyvendinant biosaugos reikalavimus padalinyje.
* pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto darbuotojų darbo apmokėjimo sistemą.

Numatoma darbo pradžia – 2027 m. balandžio 15 d.
Pretendentai privalo pateikti šiuos dokumentus:

1. Prašymą leisti dalyvauti konkurse.
 2. Atestacijos kortelę pagal Universiteto patvirtintą formą.
 3. Asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją.
 4. Gyvenimo ir profesinės veiklos aprašymą (pagal *Europass* formą).
 5. Pastarųjų 5-erių metų publikacijų sąrašą (jei siekiama pirmą kartą Universitete eiti profesorius, docento, vyriausiojo mokslo arba vyresniojo mokslo, arba mokslo darbuotojo pareigas, teikiamas visų publikacijų sąrašas).
 6. Aukštojo mokslo baigimo, mokslo laipsnio, pedagoginio darbo dokumentų (su priedais) originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, grąžinami) arba, jeigu dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro. Šis punktas Universitete jau dirbantiems darbuotojams yra netaikomas.
 7. Dokumentų, patvirtinančių pretendento atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams, originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, bus grąžinti) arba, jei dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro.
 8. Gyvenamosios vietos ir elektroninio pašto adresą bei telefono numerį susisiekimui.
 9. Anglų kalbos lygį įrodantį dokumentą;
 10. Pretendento veiklos planą penkerių metų laikotarpiui.
- Dokumentus pateikti **iki 2026 m. lapkričio 16 d.** Personalo tarnybai A. Mickevičiaus g. 7, Kaunas (I a. 102 kab.);
Pasiteirauti tel. 0 37 465415.

KAUNO KLINIKŲ
KRAUJO CENTRAS

JŪSŲ PADOVANOTAS KRAUJAS
GALI SUGRAŽINTI SVEIKATĄ
AR NET IŠGELBĖTI GYVYBĘ

**TAPK KRAUJO
DONORU**

KAUNO KLINIKŲ
KRAUJO CENTRAS

Eivenių g. 2,
Kaunas

+370 37 326500

kraujo.centras@kaunoklinikos.lt

Kauno klinikų Kraujo centras